

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Факультет суспільних наук
Кафедра соціології та соціальної роботи**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни «Організація і методи вибіркового дослідження»
(для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти)**

Ужгород – 2021

УДК 316 (075.8)

Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Організація і методи вибіркового дослідження» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Ужгород, ДВНЗ «УжНУ», 2021. 32 с.

Автор:

Афанасьєв Д.М., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Рецензенти:

Орос О.Б., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи;

Повідайчик М.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри кібернетики та прикладної математики

*Рекомендовано до друку:
засіданням кафедри соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 9 від 14.04.2021 р.)
методичною комісією факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №6 від 11.05.2021 р.)*

© Афанасьєв Д.М., 2021

Зміст

Пояснювальна записка	4
Мета і завдання навчальної дисципліни	5
Програма навчальної дисципліни	6
Організація самостійної роботи	10
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.....	12
Теми практичних завдань, індивідуальної та самостійної роботи студентів та завдання до них.....	14
Тестові завдання для самоконтролю	17
Питання до іспиту з дисципліни “Організація і методи вибіркового дослідження”	29
Рекомендовані джерела інформації.....	31

Пояснювальна записка

Дисципліна "Організація і методи вибіркового дослідження" є обов'язковою компонентою для студентів спеціальності 054 «Соціологія». Підставою включення цієї дисципліни до освітньо-професійних програм з соціології є розробка та затвердження Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 054 «Соціологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 4 березня 2020 року № 371).

Предметом дисципліни є вибірка сукупність та способи її формування з генеральної сукупності елементів. Дисципліна спрямована на формування теоретико-методологічного та прикладного знання про методи та організаційні процедури вибіркового дослідження. Особливу увагу приділено опрацюванню знання та вмінь соціологічного аналізу методів вибіркового дослідження – ймовірнісних (базуються на принципах теорії ймовірності) та неймовірнісних (базуються на принципах доступності та цілеспрямованості); процедурі послідовного виконання етапів вибіркового дослідження.

Молодим фахівцям в сучасних умовах потрібно не тільки "мати уявлення про майбутню професію" і "знати" визначене коло теоретичних знань з обраної спеціальності, але вони повинні "вміти" використовувати одержані знання в професійній діяльності, "володіти навичками" самостійної роботи, приймати управлінські рішення, здійснювати якісний зріз суспільної думки за допомогою вибіркового обстеження. Вивчення професійно-орієнтованих дисциплін здобувачами фахових знань має прищеплювати студентам навички культури здійснення соціологічних досліджень.

Форми занять та методи викладання - лекції-бесіди, групові та індивідуальні творчі роботи, презентації та дискусії. Вивчення дисципліни завершується іспитом.

Попередні умови вивчення курсу: базове знання з курсів теоретичної соціології, історії соціології, загальнонаукової підготовки.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою є формування та поглиблення знання студентів щодо сучасних методів здійснення вибіркового дослідження в соціології, а також способи організації проведення таких досліджень; формування компетенцій застосування ймовірнісних або неймовірнісних вибірок при проведенні соціологічних досліджень.

Студенти мають опанувати відповідними першоджерелами, набути навичок їх критичного аналізу, ознайомитись з відповідними соціологічними теоріями та соціологічними методами вимірювання структурних параметрів суспільства, аналізувати емпіричні дані та робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефаківців

СК08. Здатність використовувати інтернет – ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

СК10. Готовність до соціально-економічної, соціально-політичної діяльності, прогнозування економічних та політичних явищ в соціумі.

СК11. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

СК12. Здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів.

СК16. Здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення соціальної роботи.

Програма навчальної дисципліни “Організація і методи вибіркового дослідження”

Тема 1. Сутність вибіркового методу і його роль в соціології.

Поняття вибірки у наукових дослідженнях. Значення вибірових досліджень у соціології. Історія використання вибірових обстежень у соціологічних дослідженнях.

Поняття генеральної сукупності та вибіркової сукупності. Одиниці відбору та одиниці аналізу при формуванні вибіркової сукупності. Репрезентативність вибіркової сукупності. Повторний та неповторний відбір.

Принцип випадковості у вибірових дослідженнях. Випадкова (статистична) помилка. Підходи до зменшення випадкових помилок. Систематична помилка. Підходи до зменшення систематичних помилок.

Класифікація методів вибірки.

Тема 2. Ймовірнісні методи відбору. Проста випадкова вибірка.

Класифікація ймовірнісних вибірок. Загальна характеристика простої випадкової вибірки. Способи реалізації простої випадкової вибірки. Принцип жеребкування. Принцип таблиці великих чисел. Принцип генерації випадкових чисел.

Визначення помилки репрезентативності простої випадкової вибірки. Розрахунок помилки репрезентативності при повторному та неповторному відборах.

Визначення обсягу простої випадкової вибірки. Переваги і недоліки простої випадкової вибірки. Приклади застосування простої вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема 3. Моделювання випадковості. Механічна вибірка.

Передумови використання вибірок з моделюванням випадковості. Техніки моделювання випадковості. Територіальний відбір.

Загальна характеристика механічної вибірки. Крок відбору. Способи реалізації механічної вибірки. Розрахунок помилки репрезентативності механічної помилки. Визначення обсягу механічної вибірки. Переваги і недоліки механічної вибірки. Приклади застосування механічної вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема 4. Вибіркові методи з застосуванням елементу невідповідності. Стратифікаційна вибірка.

Причини застосування елементів невідповідності у вибірових дослідженнях. Загальна характеристика стратифікаційної вибірки. Види стратифікаційної вибірки: пропорційна, непропорційна, за коливанням значення ознаки. Способи реалізації стратифікаційної вибірки. Розрахунок помилки репрезентативності стратифікованих вибірок (пропорційної, непропорційної, за коливанням значення ознаки). Визначення обсягу стратифікованих вибірок (пропорційної, непропорційної, за коливанням

значення ознаки). Повторний та неповторний відбір у стратифікованих вибірок.

Переваги і недоліки стратифікаційної вибірки. Приклади застосування стратифікаційної вибірки у соціологічних дослідженнях.

Тема 5. Гніздова вибірка.

Загальна характеристика гніздової (серійної) вибірки. Способи реалізації гніздової (серійної) вибірки. Розрахунок помилки репрезентативності гніздової (серійної) вибірки. Визначення обсягу гніздової (серійної) вибірки. Повторний та неповторний відбір у гніздової (серійної) вибірки.

Переваги і недоліки гніздової (серійної) вибірки. Приклади застосування гніздової (серійної) вибірки у соціологічних дослідженнях.

Тема 6. Невипадкові (неймовірнісні) методи відбору.

Причини застосування невинувинуваних (неймовірнісних) методів відбору у вибіркових дослідженнях. Класифікація методів невинувинуваних методів відбору за В.Шляпентохом. Фактор доступності та фактор цілеспрямованості.

Загальна характеристика доступної вибірки. Сфери застосування доступної вибірки. Загальна характеристика стихійної вибірки. Сфери застосування стихійної вибірки. Спрямований відбір. Методи спрямованого відбору. Метод типових одиниць. Сфери застосування методу типових одиниць. Цільова вибірка. Сфери застосування цільової вибірки.

Тема 7. Квотна вибірка. RDS вибірка.

Загальна характеристика квотного відбору. Види квотного відбору: апріорний та апостеріорний. Вибір ознак при квотному відборі. Відбір з пониженими вимогами. Жорсткий відбір. Способи підвищення ефективності квотного відбору. Переваги та недоліки квотного відбору. Сфери застосування квотної вибірки.

RDS вибірка. «Ланцюжки» формування вибіркової сукупності. Сфери застосування RDS вибірки.

Тема 8. Процедура формування вибірки.

Територіальні та виробничі вибірки. Формування і відбір територіальних одиниць вибірки. Вимоги щодо представлення у вибірці територіальних одиниць відповідно до адміністративно-територіального устрою України. Населення, яке не включається у вибірку. Населення, яке виключається з вибірки.

Тема 9. Надійність результатів вибіркових досліджень.

Вимоги до надійності результатів вибіркових обстежень населення. Вимоги до строку дії територіальної та виробничої вибірок. Навантаження на одного інтерв'юера. Вимога щодо врахування очікуваного коефіцієнта відповідей. Поширення результатів обстеження на генеральну сукупність. Врахування відмов від обстеження. Ротація елементів вибіркової сукупності. Характеристика надійності основних показників, отриманих на базі вибіркових обстежень.

Тема 10. Технічне завдання на формування вибірки.

Аналіз інформаційних джерел для формування вибірки. Вимоги до інформації, яка використовується при формуванні вибірки. Джерела вибірки.

Поняття технічного завдання на формування вибірки. Зміст розділів технічного завдання. Повнота та характер інформації, яка розміщується у технічних завданнях. Приклади розробки технічних завдань на формування вибірки.

Тема 11. Дизайн вибірки.

Дизайн вибірки як логічно-організаційна модель структури вибіркової сукупності та принципів її формування.

Розробка дизайну вибірки. Обмеження та умови, що визначають розробку дизайну вибірки. Основні методологічні підходи до розробки дизайну територіальних вибірок. Визначення обмежень щодо охоплення вибірковою обстеженням адміністративно-територіальних одиниць України. Стратифікація генеральної сукупності. Визначення типу вибірки і способів відбору.

Тема 12. Реалізація робіт з формування вибірки.

Формування вибірки для базових вибірових обстежень. Відбір первинних територіальних одиниць вибірки. Визначення порогу самореферентивності. Визначення мінімального розміру територіальної одиниці. Відбір несамореферентивних територіальних одиниць. Відбір вторинних територіальних одиниць вибірки. Відбір домогосподарств.

Актуалізація основи вибірки. Мета процедури актуалізації. Контроль формування вибіркової сукупності та актуалізації основи вибірки.

Організація самостійної роботи

З метою поглибленого вивчення матеріалу студентам пропонуються наступні види самостійної роботи:

1. Реферат (не більше 4 за семестр)

Обсяг – до 10 сторінок друкованих сторінок (шрифт Times New Roman, кегль - 14, міжрядковий інтервал - 5; всі поля по 2 см). Джерела, які використовуватиме студент, заздалегідь узгоджуються з викладачем.

3 бали за кожен реферат

2. Розробка технічного завдання на формування вибірки.

Робота передбачає розробку повного технічного завдання на формування вибірки із достатнім наповненням розділів завдання. Технічне завдання виконується за зразком, що поданий нижче. На основі розробленого завдання студент має здійснити вибірконе соціологічне дослідження. Робота подається у вигляді роздрукованого документу.

5 балів

Зразок

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ВИБІРКИ

1. Мета вибіркового обстеження.

2. Генеральна сукупність.

3. Одиниця спостереження.

3.1 Обмеження щодо представлення у вибірці окремих груп одиниць спостереження.

4. Інформаційні джерела для формування вибірки.

5. Строк дії територіальної вибірки та вибірки одиниць спостереження.

6. Вимоги щодо представлення у вибірці територіальних одиниць відповідно до адміністративно – територіального устрою України.

7. Наявність та схема ротації одиниць спостереження.

8. Тип вибірки, спосіб та одиниці відбору.

9. Вимоги щодо надійності оцінок основних показників, що вимірюються у вибіркового спостереженні (державний рівень, регіональний рівень).

10. Додаткові вимоги до формування вибірки (наприклад, метод формування територіальної вибірки повинен враховувати можливість її розширення в окремих регіонах тощо).

11. Обсяг вибіркової сукупності з урахуванням визначених вимог (домогосподарств):

- на рік

- на квартал

- на місяць

12. Початкове навантаження на одного інтерв'юера з проведення обстежень населення (домогосподарств на місяць).

- у саморепрезентативних містах

- у несаморепрезентативних містах

- у сільській місцевості

13. Очікуваний коефіцієнт відповідей респондентів, %

- у саморепрезентативних містах

- у несаморепрезентативних містах

- у сільській місцевості

14. Інші додаткові вимоги.

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- екзамен;
- тести;
- технічне завдання на вибіркове дослідження;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Конкретні засоби діагностики та методи їх демонстрування визначаються розробником (розробниками) робочої програми навчальної дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна доповідь, реферат

Форма модульного контролю: контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота												Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100
5	5	5	-	5	5	5	5	5	5	-	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	5
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Технічне завдання на вибіркове дослідження	1	5
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох компонентів різної складності:

Перший компонент – тестові завдання. Студентові пропонується обрати один варіант відповіді з чотирьох, які будуть запропоновані в якості відповіді на тестові завдання. Кількість тестових завдань – 7-9 залежно від тематичного модулю. Тести охоплюють зміст лекційного матеріалу з тем модулю.

Другий компонент – задача. Студенту пропонується розрахувати помилку репрезентативності вибірки або обсяг вибіркової сукупності. Завдання спрямоване на логічне мислення і охоплює зміст лекційного матеріалу з тем модулю.

Третій компонент – відкрите запитання. Студенту пропонується надати розгорнуту відповідь на запитання. Від студента вимагається відтворити отримані знання та надати рекомендації з покращення соціальних взаємозв'язків у соціумі з орієнтацією на соціальні ресурси.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів:

Кількість балів	Оцінка	
	<i>за шкалою</i>	<i>за національною шкалою</i>
<u>90-100</u>	<u>A</u>	<u>Відмінно</u>
<u>82 - 89</u>	<u>B</u>	<u>Добре</u>
<u>75 - 81</u>	<u>C</u>	
<u>64 - 74</u>	<u>D</u>	<u>Задовільно (зараховано)</u>
<u>60-63</u>	<u>E</u>	
<u>35 - 59</u>	<u>FX</u>	<u>Незадовільно (не зараховано)</u>
<u>1 - 34</u>	<u>F</u>	

Оцінювання рівня знань студентів здійснюється на основі результатів поточного модульного і підсумкового контролю та іспиту (заліку).

Позитивна оцінка ставиться за умови, що студент набрав від 60 до 100 балів відповідно до шкали оцінювання знань.

Якщо студент набрав від 35 до 59 балів, то він складає іспит чи залік, які оцінюються до 25 балів.

Студент, який набрав від 0 до 34 балів, може подати на ім'я декана заяву на повторне вивчення дисципліни і скласти іспит чи залік.

Ліквідація академзаборгованості здійснюється у відповідності із встановленим Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» порядком.

**Теми практичних завдань, індивідуальної та самостійної роботи студентів
та завдання до них
“Організація і методи вибіркового дослідження”**

Тема 1. Сутність вибіркового методу і його роль в соціології.

1. Охарактеризуйте роль вибіркового дослідження у соціології.
2. Розкрийте суть генеральної та вибіркової сукупностей.
3. Опишіть одиниці відбору та одиниці аналізу. Як вони відрізняються при різних типах вибіркового дослідження.
4. Охарактеризуйте явище репрезентативності вибіркової сукупності. Повторні та неповторні вибірки.

5. Опишіть помилки при відборі елементів у вибірку сукупність.
6. Вкажіть різні типи вибірових методів дослідження

Тема 2. Ймовірнісні методи відбору. Проста випадкова вибірка.

1. Надайте загальну характеристику ймовірнісним методам вибіркового дослідження.
2. Охарактеризуйте просту випадкову вибірку та способи реалізації простої випадкової вибірки.
3. Вкажіть спосіб визначення помилки репрезентативності простої випадкової вибірки та обсягу простої випадкової вибірки.
4. Опишіть переваги і недоліки простої випадкової вибірки та приклади застосування простої вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема. 3 Моделювання випадковості. Механічна вибірка.

1. Вкажіть передумови та випадки необхідності використання вибірок з моделюванням випадковості.
2. Охарактеризуйте механічну вибірку та способи реалізації механічної вибірки. Крок відбору
3. Вкажіть спосіб визначення помилки репрезентативності механічної вибірки та обсягу механічної вибірки.
4. Опишіть переваги і недоліки механічної вибірки та приклади застосування механічної вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема 4. Вибіркові методи з застосуванням елементу не випадковості. Стратифікаційна вибірка.

1. Вкажіть причини застосування елементів не випадковості у вибірових дослідженнях.
2. Охарактеризуйте стратифікаційну вибірку та способи реалізації стратифікаційної вибірки (пропорційна, непропорційна, за коливанням значення ознаки).
3. Вкажіть спосіб визначення помилки репрезентативності стратифікаційної вибірки та обсягу стратифікаційної вибірки.
4. Опишіть переваги і недоліки стратифікаційної вибірки та приклади застосування стратифікаційної вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема. 5. Гніздова вибірка.

1. Охарактеризуйте гніздову (серійну) вибірку та способи реалізації гніздової (серійної) вибірки.
2. Вкажіть спосіб визначення помилки репрезентативності гніздової (серійної) вибірки та обсягу гніздової (серійної) вибірки.
3. Опишіть переваги і недоліки гніздової (серійної) вибірки та приклади застосування гніздової (серійної) вибірки в соціологічних дослідженнях.

Тема 6. Невипадкові (неймовірнісні) методи відбору.

1. Вкажіть причини застосування невинпадкових (неймовірнісних) методів відбору у вибіркових дослідженнях.
2. Наведіть логічну схему класифікації методів невинпадкових методів відбору за В.Шляпентохом (фактор доступності та фактор цілеспрямованості).
3. Надайте загальну характеристику доступної вибірки та сфери її застосування
4. Надайте загальну характеристику стихійної вибірки та сфери її застосування.
5. Опишіть технологію спрямованого відбору та його методів.
6. Опишіть метод типових одиниць та сфери його застосування.
7. Опишіть цільову вибірку та сфери її застосування.

Тема 7. Квотна вибірка. RDS вибірка.

1. Надайте загальну характеристику квотного відбору та опишіть види квотного відбору: апріорний та апостеріорний.
2. Вкажіть причини застосування різних ознак при квотному відборі. (відбір з пониженими вимогами, жорсткий відбір)
3. Охарактеризуйте переваги та недоліки квотного відбору, сфери застосування квотної вибірки.
4. Надайте загальну характеристику RDS вибірки.
5. Вкажіть сфери застосування RDS вибірки.

Тема 8. Процедура формування вибірки.

1. Розкрийте суть територіальних та виробничих вибірок.
2. Опишіть процес формування і відбір територіальних одиниць вибірки.
3. Наведіть вимоги щодо представлення у вибірці територіальних одиниць та груп населення

Тема 9. Надійність результатів вибіркових досліджень.

1. Наведіть вимоги до надійності результатів вибіркових обстежень населення.
2. Наведіть вимоги до строку дії територіальної та виробничої вибірок.
3. Вкажіть правила поширення результатів обстеження на генеральну сукупність.

4. Надайте характеристику надійності основних показників, отриманих на базі вибірових обстежень.

Тема 10. Технічне завдання на формування вибірки.

1. Яким чином здійснюється аналіз інформаційних джерел для формування вибірки.
2. Вимоги до інформації та джерел, яка використовується при формуванні вибірки.
3. Надайте загальну характеристику технічного завдання на формування вибірки.
4. Наведіть приклади розробки технічних завдань на формування вибірки.

Тема 11. Дизайн вибірки.

1. Охарактеризуйте дизайн вибірки як логічно-організаційну модель структури вибіркової сукупності.
2. Опишіть особливості розробки дизайну вибірки, обмеження та умови, що визначають розробку дизайну вибірки.
3. Вкажіть основні методологічні підходи до розробки дизайну територіальних вибірок.
4. Визначення обмежень щодо охоплення вибіровим обстеженням адміністративно-територіальних одиниць України.

Тема 12. Реалізація робіт з формування вибірки.

1. Опишіть процес формування вибірки для базових вибірових обстежень.
2. Вкажіть особливості відбору територіальних одиниць вибірки.
3. Розкрийте суть та мету актуалізації основи вибірки.
4. Опишіть процедуру контролю за формуванням вибіркової сукупності та актуалізації основи вибірки.

Тестові завдання для самоконтролю

Завдання 1-го рівня

1. Вибірковий метод має широку сферу застосування через :
- А) те, що ми самі можемо обрати респондентів для дослідження
  - Б) те, що є можливість використати принцип доступності та цілеспрямованості
  - В) те, що об'єм вибірки дозволяє використовувати складні методи обстеження і різноманітні технічні засоби.
  - Г) те, що її можуть використовувати дослідники різних галузей
2. Найбільш повно принцип випадковості дотримується у
- А) стратифікаційній вибірці
  - Б) гніздовій вибірці
  - В) простій випадковій вибірці
  - Г) механічній вибірці
3. Які елементи враховуються на етапі організації вибіркового методу :
- А) інтерв'юер і респондент
  - Б) дослідник і досліджувана група
  - В) репрезентативність та повторюваність
  - Г) одиниця відбору і одиниця спостереження
4. Яку формулу використовують для обрахунку кроку вибірки:
- А) $k = \frac{n}{N}$
  - Б) $k = \frac{N}{n}$
  - В) $k = 1 - q$
  - Г) $k = 1 - \frac{N}{n}$
5. $\Delta = z \sqrt{\frac{s^2}{n}}$ – це формула для:
- А) вирахування помилки репрезентативності простої випадкової вибірки
  - Б) вирахування помилки репрезентативності гніздової вибірки
  - В) вирахування об'єму механічної вибірки
  - Г) вирахування об'єму стратифікованої вибірки
6. Як називається вибірка, проведена у декілька етапів називається:
- А) багаторівнева
  - Б) систематизована
  - В) багатоступінчаста
  - Г) стратифікована
7. Гніздова вибірка містить в собі:
- А) елемент стратифікаційної вибірки
  - Б) елемент випадковості

- В) елемент не випадковості
- Г) елемент ймовірності

8. Які існують різновиди квотного відбору?

- А) безпосередній і опосередкований;
- Б) апріорний і апостеріорний;
- В) цілеспрямований і стихійний;
- Г) одноступеневий та багатоступеневий.

9. Зі скількох етапів складається процедура формування стратифікованої багатоступеневої вибірки?

- А) 9
- Б) 7
- В) 8
- Г) 6

10. Яка мінімальна кількість домогосподарств в комірці?

- А) 5
- Б) 6
- В) 25
- Г) 50

11. Як називається закон, який лежить в основі теоретичного обґрунтування вибіркового методу:

- А) Закон раціональних чисел
- Б) Закон послідовних чисел
- В) Закон великих чисел
- Г) Закон невинуватих чисел

12. Які є види помилок при проведенні вибіркового дослідження?

- А) первинна, вторинна
- Б) ймовірнісна, неймовірнісна
- В) системна, варіаційна
- Г) випадкова, систематична

13. Одиниця спостереження – це:

- А) це одиниці або групи ГС, які відібрані і характеристики яких безпосередньо вивчаються
- Б) це групи ГС, які відібрані за територіальною ознакою
- В) це люди, або групи людей, які відібрані за демографічними ознаками
- Г) це одиниці ВС, які повинні базуватися на дослідницьких етапах

14. За якою формулою можна розрахувати початок відбору при механічній вибірці?

- А) $(k + 6) / 7$

- Б) $(m-2)/7$
- В) $(m+6)/7$
- Г) $(k-6)/7$

15. Дисперсія випадкової величини це:

- А) конкретизація характеристик об'єкта, його найважливіших суттєвих ознак, які піддаються фіксації
- Б) міра розкиду даної випадкової величини, тобто її відхилення від математичного сподівання;
- В) оцінка теоретичної дисперсії розподілу на основі вибірки;
- Г) явище, обумовлене залежністю абсолютного показника одиниці спостереження від частоти проведення жеребкування.

16. Як називається стратифікаційний відбір, коли кожна ознака у групі має однакову долю?

- А) пропорційний
- Б) непропорційний
- В) жорсткий
- Г) з пониженими вимогами

17. Математичне очікування вимірюється у трьох позиціях :

- А) ґрунтовність, незміщеність, ефективність
- Б) точність, статистичність, впорядкованість
- В) послідовність, внормованість, точність
- Г) коефіцієнт довіри, репрезентативність, ґрунтовність

18. Априорний відбір – це:

- А) Різновид квотного відбору, який здійснюється для корегування вибірки
- Б) Різновид цільової вибірки, за якою відбір здійснюється інтерв'юером на стадії збору первинної інформації
- В) Різновид цільової вибірки, за якою відсутня необхідність повторних відвідувань
- Г) Різновид квотного відбору, який здійснюється інтерв'юером на стадії збору первинної інформації

19. На основі яких одиниць спостереження здійснюється вибірка Державним комітетом статистики України?

- А) Сільські господарства
- Б) Домогосподарства
- В) Респонденти
- Г) Страти.

20. Вага респондента при поширенні на генеральну сукупність оцінюється як

- А) добуток базової ваги і вагового коефіцієнта
- Б) різниця загальної ваги та базової ваги

- В) добуток загальної ваги і вагового коефіцієнта
- Г) добуток базової ваги та імовірності домогосподарства потрапити до вибірки.

21. Принцип жеребкування – це:

- А) коли дотримані принципи доступності та цілеспрямованості
- Б) кожний елемент ГС виписується на папірець, вони поміщаються у барабан і навмання виймаються
- В) таблиця, на якій знаходяться певні елементи і вибираються за допомогою загаданого числа
- Г) елементи, які знаходяться в барабані вибираються за датою народження

22. При формуванні випадкової вибірки із застосуванням елементів не випадковості, будь-яка її варіація відхиляється від принципу випадковості, це призводить до появи ....помилки

- А) періодичної
- Б) математичної
- В) систематичної
- Г) стратегічної

23. Яка з цих вибірок є не випадковою?

- А) Доступна
- Б) Механічна
- В) Стихійна
- Г) Спрямована

24. Яким символом позначається коефіцієнт довіри:

- А) p ;
- Б) z ;
- В) q ;
- Г) Σ .

25. Якщо нам не відома середня величина, але ми маємо максимальну та мінімальну величини то квадратичне відхилення знаходять за правилом ....

- А) «двох ігреків»
- Б) «трьох сигм»
- В) «трьох іксів»
- Г) «чотирьох іксів»

26. Як називається стратифікаційний відбір, коли доля страти у вибірці залежить від долі цієї страти у генеральній сукупності?

- А) пропорційна
- Б) непропорційна
- В) жорстка
- Г) з пониженими вимогами

27. Яка з нижченаведених вибірок може будуватися по заздалегідь відібраним респондентам?

- А) стихійна
- Б) доступна
- В) гніздова
- Г) квотна

28. Скільки різновидів має квотний відбір?

- А) 2
- Б) 3
- В) 5
- Г) 6

29. Першим етапом у формуванні вибірки є:

- А) виключення території, що не можуть бути обстежені
- Б) стратифікація ГС
- В) відбір територіальних одиниць першого ступеня (області)
- Г) відбір домогосподарств

30. При побудові комірок використовуються такі кваліфікаційні змінні

- А) регіони та тип поселення
- Б) професія та освіта
- В) вік та стать
- Г) кількість та густота населення

31. Репрезентативність – це:

- А) Здатність виокремлювати певних індивідів з групи
- Б) Комплексна характеристика, яку визначають як параметрами інструменту (тесту) та процедури вимірювання, так і властивостями ознаки, яку діагностують
- В) Здатність вибіркової сукупності адекватно представляти характеристики генеральної сукупності
- Г) Доказ того, що вірогідний факт або твердження є істинними

32. Зі збільшенням об'єму вибіркової сукупності статистичні помилки:

- А) збільшуються
- Б) зменшуються
- В) не змінюються
- Г) змінюються за законом великих чисел

33. Поворотна вибірка :

- А) коли число респондентів у генеральній сукупності може змінюватись
- Б) коли відібраний елемент з генеральної сукупності не повертається в генеральну сукупність

В) коли відібраний елемент з генеральної сукупності повертається в генеральну сукупність

Г) коли не використовується генератор великих чисел

34. Яким символом позначається дисперсія?

А) μ

Б) σ

В) N

Г) t

35. Виокремлення з генеральної сукупності рівних підструктур є головною умовою для:

А) механічної вибірки

Б) стратифікаційної вибірки

В) простої випадкової вибірки

Г) гніздової вибірки

36. До недоліків стратифікаційної вибірки відносять

А) висока затратність

Б) поява систематичної помилки

В) менша точність в порівнянні з простою випадковою вибіркою

Г) те, що об'єм вибірки дозволяє використовувати складні методи обстеження і різноманітні технічні засоби

37. Які з характеристик ознак є важливими при їх відборі до квотної вибірки:

А) ознаки повинні бути тісно пов'язані з характеристиками респондентів;

Б) ознаки повинні бути доступними для перевірки;

В) ознаки повинні бути залежними один від одного;

Г) ознаки повинні бути максимально простими.

38. Назвіть сфери застосування стихійної вибірки:

А) Екзит-поли

Б) Поштове опитування

В) Опитування в Інтернеті

Г) опитування в місцях громадських місцях

39. Які з поселень не виключаються з чисельності населення при проведенні опитування?

А) Військові містечка

Б) Села, в яких менше 1000 жителів

В) Місця позбавлення волі

Г) Студентські гуртожитки

40. Хто не належить до інституційного населення?

А) держслужбовці

- Б) військовослужбовці
- В) особи, які перебували у місцях позбавлення волі
- Г) особи, що постійно проживають у інтернатах або будинку пристарілих

41. Яка мінімальна кількість домогосподарств в комірці?

- А) 5
- Б) 6
- В) 25
- Г) 50

42. На основі яких одиниць спостереження здійснюється вибірка Державним комітетом статистики України на першому етапі?

- А) Сільські господарства
- Б) Домогосподарства
- В) Респонденти
- Г) Страти.

43. Які з поселень не виключаються з чисельності населення при проведенні опитування?

- А) Військові містечка
- Б) Села, в яких менше 1000 жителів
- В) Місця позбавлення волі
- Г) Студентські гуртожитки

44... - кількість одиниць спостереження, які підлягають обстеженню одним інтерв'юером протягом визначеного на етапі планування проміжку часу

- А) обсяг вибіркової сукупності
- Б) кількість домогосподарств в комірках
- В) початкове навантаження
- Г) сукупність вторинних територіальних одиниць вибірки

45. Якщо $10% < CE < 25%$, то

- А) оцінка придатна тільки для якісного аналізу і її слід використовувати обережно
- Б) оцінка є придатною для кількісного аналізу, але її надійність недостатньо висока
- В) оцінка вважається надійною
- Г) інформація не оприлюднюється через непридатність її до застосування

46. У сільській місцевості формування основи вибірки та відбір ПТОВ для проведення обстеження здійснюється в межах кожної страти "райони", сформованої по сільській місцевості регіонів. При цьому в якості ПТОВ приймаються ..., сформовані з урахуванням умови перевищення встановленої мінімальної загальної кількості домогосподарств.

- А) села

- Б) домогосподарства
- В) сільські ради
- Г) члени домогосподарств

47. Який елемент не входить у зміст технічного завдання на вибірку

- А) одиниця спостереження
- Б) строк дії територіальної вибірки та вибірки одиниць спостереження
- В) вимоги щодо представлення у вибірці територіальних одиниць відповідно до адміністративно-територіального устрою України
- Г) наукова новизна вибіркового дослідження

48. Першим етапом у формуванні вибірки є:

- А) виключення територій, що не можуть бути обстежені
- Б) стратифікація ГС
- В) відбір територіальних одиниць першого ступеня (області)
- Г) відбір домогосподарств

49. Хто не належить до інституційного населення?

- А) держслужбовці
- Б) військовослужбовці
- В) особи, які перебували у місцях позбавлення волі
- Г) особи, що постійно проживають у інтернатах або будинку пристарілих.

50. ... - організаційно-логічна модель структури вибіркової сукупності та принципи її формування

- А) технічне завдання вибірки
- Б) дизайн вибірки
- В) надійність вибірки
- Г) ротація домогосподарств у вибірці

51. Якщо $5\% < CE \leq 10\%$, то

- А) оцінка придатна тільки для якісного аналізу і її слід використовувати обережно
- Б) оцінка вважається не надійною
- В) оцінка вважається надійною
- Г) оцінка є придатною для кількісного аналізу, але її надійність недостатньо висока

52. Відбір ПТОВ в межах страт "великі міста" здійснюється з імовірністю рівною одиниці (тобто до вибірки включаються всі такі міста та міськради без відбору), а в межах страт "малі міста" – на основі механізму випадкового відбору з ймовірністю, пропорційною...

- А) ... розміру – чисельності населення ПТОВ
- Б) ... кількості міст у регіоні
- В) ... розміру – кількості домогосподарств ПТОВ

Г) ... кількості інтерв'юерів в органах статистики

53. Інформація, яка використовується при формуванні основи вибірки, не повинна задовольняти наступній вимозі:

- А) повнота
- Б) чіткість
- В) якість
- Г) актуальність

54. Скільки часу в рамках ротації кожне з домогосподарств перебуває у вибірці Державного управління статистики

- А) 15 місяців
- Б) 17 місяців
- В) 1 рік і 6 місяців
- Г) 24 місяці

Завдання 2-го рівня (розрахункові)

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної простої випадкової вибірки, якщо доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,6; коефіцієнт довіри – 1,93, а обсяг вибіркової сукупності – 400

Задача

Розрахуйте обсяг вибіркової сукупності при повторній простій випадковій вибірці, якщо помилка репрезентативності складає 0,17; доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,49; коефіцієнт довіри – 1,94.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної простої випадкової вибірки, якщо доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,45; коефіцієнт довіри – 1,95, а обсяг вибіркової сукупності – 350

Задача

Розрахуйте обсяг вибіркової сукупності при повторній простій випадковій вибірці, якщо помилка репрезентативності складає 0,26; доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,52; коефіцієнт довіри – 1,92.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності безповторної простої випадкової вибірки, якщо доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,6; коефіцієнт довіри – 1,93, обсяг генеральної сукупності – 5500, а обсяг вибіркової сукупності – 400

Задача

Розрахуйте обсяг вибіркової сукупності при безповторній простій випадковій вибірці, якщо помилка репрезентативності складає 0,19; доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,45; , обсяг генеральної сукупності – 6000, коефіцієнт довіри – 1,94.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності неповторної простої випадкової вибірки, якщо доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,45; коефіцієнт довіри – 1,95, обсяг генеральної сукупності – 6000, а обсяг вибіркової сукупності – 350.

Задача

Розрахуйте обсяг вибіркової сукупності при неповторній простій випадковій вибірці, якщо помилка репрезентативності складає 0,25; доля ознаки у вибірковій сукупності становить 0,51; , обсяг генеральної сукупності – 7000, коефіцієнт довіри – 1,92.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої пропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг вибіркової сукупності першої страти дорівнює 307 осіб (дисперсія – 0,74); якщо обсяг вибіркової сукупності другої страти дорівнює 264 осіб (дисперсія – 0,65); якщо обсяг вибіркової сукупності третьої страти дорівнює 298 осіб (дисперсія – 0,71); коефіцієнт розподілу Стюдента – 1,95.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої пропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг вибіркової сукупності першої страти дорівнює 442 осіб (доля ознаки складає 57%); якщо обсяг вибіркової сукупності другої страти дорівнює 394 осіб (доля ознаки складає 61%); якщо обсяг вибіркової сукупності третьої страти дорівнює 361 осіб (доля ознаки складає 44%); коефіцієнт розподілу Стюдента – 1,97.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої пропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг вибіркової сукупності першої страти дорівнює 193 осіб (дисперсія – 0,57); якщо обсяг вибіркової сукупності другої страти дорівнює 232 осіб (дисперсія – 0,64); якщо обсяг вибіркової сукупності третьої страти дорівнює 287 осіб (дисперсія – 0,72); коефіцієнт розподілу Стюдента – 1,95.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої пропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг вибіркової сукупності першої страти дорівнює 351 осіб (доля ознаки складає 52%); якщо обсяг вибіркової сукупності другої страти дорівнює 465 осіб (доля ознаки складає 37%); якщо обсяг вибіркової сукупності третьої страти дорівнює 341 осіб (доля ознаки складає 49%); коефіцієнт розподілу Стюдента – 1,96.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої непропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг генеральної сукупності дорівнює 10000, обсяг першої страти у вибірці дорівнює 307 осіб (дисперсія – 0,74), а обсяг страти у генеральній сукупності – 3532; якщо обсяг другої страти у вибірці дорівнює 264 осіб (дисперсія – 0,65), а обсяг страти у генеральній сукупності – 3038; якщо обсяг третьої страти дорівнює 298 осіб (дисперсія –

0,71), а обсяг страти у генеральній сукупності – 3430; коефіцієнт розподілу Стьюдента – 1,95.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності стратифікованої непропорційної вибірки за трьома стратами, якщо обсяг генеральної сукупності дорівнює 15000, обсяг першої страти у вибірці дорівнює 337 осіб (дисперсія – 0,69), а обсяг страти у генеральній сукупності – 3850; якщо обсяг другої страти у вибірці дорівнює 468 осіб (дисперсія – 0,61), а обсяг страти у генеральній сукупності – 5346; якщо обсяг третьої страти дорівнює 508 осіб (дисперсія – 0,75), а обсяг страти у генеральній сукупності – 5804; коефіцієнт розподілу Стьюдента – 1,95.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної гніздової вибірки за п'ятьма гніздами, якщо загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,81, середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,87, середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,92, середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,84, середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,72, середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; коефіцієнт розподілу Стьюдента – 1,95.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної гніздової вибірки за шістьма гніздами, якщо загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,7, середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,7; середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,97; середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,54; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,47; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; середнє арифметичне значення ознаки шостого гнізда – 0,83; коефіцієнт розподілу Стьюдента – 1,92.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності неповторної гніздової вибірки за п'ятьма гніздами, якщо загальна кількість груп в генеральній сукупності складає 90; загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,76; середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,83; середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,62; середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,52; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,63; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; коефіцієнт розподілу Стьюдента – 1,93.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності неповторної гніздової вибірки за шістьма гніздами, якщо загальна кількість груп в генеральній сукупності складає 85, загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,54, середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,87, середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,73, середнє арифметичне

значення ознаки третього гнізда – 0,54, середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,33 середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; середнє арифметичне значення ознаки шостого гнізда – 0,87, коефіцієнт розподілу Ст'юдента – 1,96.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної гніздової вибірки за сімома гніздами, якщо загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,81; середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,87; середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,89; середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,77; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,51; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,62; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,27; коефіцієнт розподілу Ст'юдента – 1,96.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності повторної гніздової вибірки за шістьма гніздами, якщо загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,7; середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,7; середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,97; середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,54; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,47; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; середнє арифметичне значення ознаки шостого гнізда – 0,83; коефіцієнт розподілу Ст'юдента – 1,92.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності неповторної гніздової вибірки за п'ятьма гніздами, якщо загальна кількість груп в генеральній сукупності складає 87; загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,76; середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,83; середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,62; середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,52; середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,63; середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; коефіцієнт розподілу Ст'юдента – 1,93.

Задача

Розрахуйте помилку репрезентативності неповторної гніздової вибірки за шістьма гніздами, якщо загальна кількість груп в генеральній сукупності складає 69, загальне середнє арифметичне значення ознаки гнізд складає 0,34, середнє арифметичне значення ознаки першого гнізда – 0,91, середнє арифметичне значення ознаки другого гнізда – 0,73, середнє арифметичне значення ознаки третього гнізда – 0,54, середнє арифметичне значення ознаки четвертого гнізда – 0,43 середнє арифметичне значення ознаки п'ятого гнізда – 0,69; середнє арифметичне значення ознаки шостого гнізда – 0,87, коефіцієнт розподілу Ст'юдента – 1,96.

Завдання 3-го рівня (описові)

Розкрийте принципи класифікації методів вибіркового відбору
Розкрийте суть процесу народжуваності
Вкажіть переваги та недоліки випадкових методів відбору
Вкажіть переваги та недоліки не випадкових методів відбору
Опишіть порядок організації вибіркового дослідження (на прикладі обстежень домогосподарств Державного комітету статистики України)
Опишіть дизайн вибірки
Опишіть схему ротації домогосподарств у вибіркового обстеження Державного управління статистики
Розкрийте суть інформаційних джерел для формування вибірки
Охарактеризуйте технічне завдання на формування вибірки

Питання до іспиту з дисципліни “Організація і методи вибіркового дослідження”

1. Сутність вибіркового методу і його роль в соціології.
2. Одиниці відбору та одиниці спостереження
3. Репрезентативність вибіркової сукупності
4. Випадкова (статистична) помилка. Підходи до зменшення випадкових помилок
5. Систематична помилка. Підходи до зменшення систематичних помилок
6. Класифікація методів вибірки
7. Випадкові методи вибіркового дослідження
8. Загальна характеристика простої випадкової вибірки
9. Способи реалізації простої випадкової вибірки
10. Визначення обсягу простої випадкової вибірки
11. Переваги і недоліки простої випадкової вибірки
12. Вибіркові методи з застосуванням елементу не випадковості
13. Загальна характеристика механічної вибірки
14. Способи реалізації механічної вибірки
15. Визначення обсягу механічної вибірки
16. Переваги і недоліки механічної вибірки
17. Загальна характеристика стратифікаційної вибірки
18. Способи реалізації стратифікаційної вибірки
19. Визначення обсягу стратифікаційної вибірки
20. Переваги і недоліки стратифікаційної вибірки
21. Загальна характеристика гніздової (серійної) вибірки
22. Способи реалізації гніздової (серійної) вибірки
23. Визначення обсягу гніздової (серійної) вибірки
24. Переваги і недоліки гніздової (серійної) вибірки
25. Невипадкові (неймовірнісні) методи відбору
26. Класифікація методів не випадкових методів відбору
27. Загальна характеристика доступної вибірки

28. Загальна характеристика стихійної вибірки
29. Спрямований відбір. Методи спрямованого відбору
30. Метод типових одиниць
31. Цільова вибірка
32. Загальна характеристика квотного відбору
33. Види квотного відбору
34. Вибір ознак при квотному відборі
35. Переваги та недоліки квотного відбору
36. Процедура формування вибірки
37. Основні етапи організації соціологічного дослідження
38. Залежність організаційних форм дослідження від типу соціологічного дослідження.
39. Особливості організації теоретико-прикладного дослідження.
40. Особливості методики й етапів розгортання прикладного дослідження.
41. Структура соціологічного дослідження, підготовка й організація його проведення.
42. План науково-дослідної роботи: робітник план, календарний план, мережевий графік.
43. Організаційно-методичний і методичний плани дослідження.
44. Організація збору даних у масовому соціологічному опитуванні.
45. Підготовка інструментарію
46. Пілотажне дослідження при підготовці соціологічного дослідження.
47. Мета й основні принципи проведення пілотажного дослідження.
48. Методики проведення пілотажу анкети.
49. Оцінка результатів пілотажу.
50. Написання звіту про проведений пілотаж опитного інструмента.
51. Проведення польових робіт.
52. Труднощі організації конкретних соціологічних досліджень: матеріально-фінансові, кадрові, інформаційно-методичні, організаційно-управлінські, етико-юридичні й ін.
53. Розсилання й збір анкет.
54. Контроль за ходом польових робіт.
55. Первинний контроль масиву даних при підготовці до обробки.
56. Ремонт вибірки.
57. Введення даних.
58. Кодування відкритих питань.
59. Види контролю якості збору даних.
60. Візуальний і програмний контроль.
61. Зв'язок між питаннями анкети й змінними файлу даних.
62. Інтерпретація даних.
63. Формування і відбір територіальних одиниць вибірки
64. Поширення результатів обстеження на генеральну сукупність
65. Врахування відмов від обстеження
66. Характеристика надійності основних показників, отриманих на базі вибіркових обстежень

Рекомендовані джерела інформації

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Київ., 2015. 380 с.
2. Борисова Ю.В. Методологія та методи соціальних досліджень. Навчальний посібник. Київ. : ДЦССМ; 2003. 216 с.
3. Дворецька Г. В. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні/ Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2001. (Електроний ресурс).- [Джерело доступу]: <http://buklib.net/books/28156/>
4. Донченко В.С., Сидоров М.В.-С. Теорія ймовірностей та математична статистика для соціальних наук. Київ: ВПЦ КНУ імені Тараса Шевченка, 2015, 400 с.
5. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: Навчальний посібник. Київ., 2004. 208с
6. Сучасні методи збору і аналізу даних в соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам'яті В.Н.Паніної / За науковою ред.. Є.І. Головахи і Т.Я.Любивої. Київ : Інститут соціології НАН України, 2013.
7. Літнарівч Р.М. Побудова і дослідження математичної моделі за джерелами експериментальних даних методами регресійного аналізу. Навчальний посібник, МЕРУ, Рівне, 2011.140 с
8. Медведєв М.Г., Пащенко І.О. Теорія ймовірностей та математична статистика. Підручник. Київ: Вид-во "Ліра-К". 2008. 536 с.
9. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження / вид. 2, доп. Київ, ІС НАНУ, 2007. 320 с.
10. Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. Київ.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 270 с. (с. 177-195)
11. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2017. 342 с.
12. Руденко В.М. Математична статистика Київ: Центр учбової літератури, 2012. 304 с.
13. Черняк О.І. та ін. Економетрика. Підручник/Черняк О.І.; Комашко О.В.; Ставицький А.В.; Баженова О.В.; За ред. О.І. Черняка. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 359 с.
14. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред.. Н.Костенко, Л.Скакової. Київ.: Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.
15. Babbie E. The Practice of Social Research.- Wadsworth, Cengage Learning, 2010. 625 p.

16. John A. Rice. *Mathematical Statistics And Data Analysis*. Duxbury Advanced Series. Available 2010 Titles Enhanced Web Assign Series. .- Cengage Learning, 2007, ISBN0534399428, 9780534399429, 603 p.

17. Kumar R. *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. SAGE, 2012. 432 p.